

องค์ประกอบการเป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการ
กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

The elements of being an Entrepreneurial Society university:
a case study of the Rajamangala University of Technology Rattanakosin

กุลพัทธ์ กุลชาติดีลอก¹ และหฤทัย สมศักดิ์²

Kullaphat Kulchartdilok¹ and Haruthai Somsuk²

^{1,2}มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

^{1,2}Rajamangala University of Technology Rattanakosin

Email: kullaphat.qa@gmail.com¹, somasuk.ss2012@gmail.com²

Received: May. 14,2024; Revised: May. 30,2024; Accepted: Jun. 6,2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบการเป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการ กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ โดยเป็นการวิจัยเชิงอนาคตเทคนิค Ethnographic Delphi Futures Research (EDFR) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงตามกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูลของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามความเห็นการวัดเจตคติเชิงจิตวิทยา 4 ตัวเลือกรวบรวมข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแตกต่างระหว่างค่าฐานนิยมและมัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบการการเป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการ กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ มีความสำคัญอยู่ในระดับสำคัญมากที่สุดโดยเรียงลำดับ 1. ด้านผู้นำและระบบการนำองค์กร 2. ด้านนโยบายและกลยุทธ์ 3. ด้านผลลัพธ์ที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการ 4. ด้านหลักสูตร การเรียนการสอน ที่ส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการ 5. คุณภาพของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสังคมการประกอบการ 6. การพัฒนาอาจารย์และบุคลากรให้มีความสามารถด้านการประกอบการ และ 7. การจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศที่ส่งเสริมการเป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการ โดยทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมและความสอดคล้องโดยมีค่ามัธยฐาน 2.50 ขึ้นไป ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.5 และค่าความแตกต่างระหว่างค่าฐานนิยมและค่ามัธยฐาน น้อยกว่า 1.00

คำสำคัญ : องค์ประกอบ, มหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Abstract

The purposes of this study were to study the elements of being an entrepreneurial university: a case study of Rajamangala University of Technology Rattanakosin. It was a futures research using the Ethnographic Delphi Futures Research (EDFR) technique. The data were collected from 17 samples who were personnel experts of provided information about Rajamangala University of Technology

Rattanakosin. The Data collection tools included interviews and surveys measuring psychological attitudes. There were 4 data analysis involved calculating were means, standard deviations, differences between mode and median, interquartile ranges.

The findings revealed that elements of being an entrepreneurial university: a case study of Rajamangala University of Technology Rattanakosin, comprised 7 key elements. These were ranked in descending order of significance as follows: 1. Leadership and organizational leadership systems 2. Policies and strategies 3. Outcomes related to the university's entrepreneurial social mission 4. Curriculum, teaching, and learning that promote entrepreneurship 5. Quality of research related to entrepreneurial society building 6. Development of faculty and staff entrepreneurship capabilities and 7. Establishment of centers of excellence promoting university entrepreneurship. All components were deemed appropriate and congruent, with median values of 2.50 or higher, interquartile ranges not exceeding 1.5, and differences between mode and median values less than 1.00.

Keywords: Elements, Entrepreneurial University, Rajamangala University of Technology Rattanakosin

บทนำ

มหาวิทยาลัยถือเป็นแหล่งความรู้ที่มีบทบาทสำคัญในการผลิตกำลังคนตามความต้องการของสังคมและประเทศ โดยภารกิจหลักที่สำคัญของมหาวิทยาลัย 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยการดำเนินการตามภารกิจ ทั้ง 4 ประการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยมีหน่วยงานของรัฐที่กำกับดูแล คือ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่มีวิสัยทัศน์ที่สำคัญในการ “สานพลังการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมไทย พลิกโฉมให้ประเทศมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและยั่งยืน ยกกระดับความสามารถในการแข่งขันด้วยเศรษฐกิจสร้างคุณค่า และพร้อมก้าวสู่นาคต” ที่กำหนดเป้าหมายหรือนโยบายในการยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจโดยใช้กำลังคนสมรรถนะสูง วิทยาศาสตร์ นวัตกรรมและเทคโนโลยีและพัฒนาผู้ประกอบการฐานนวัตกรรม เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากล (กองยุทธศาสตร์ และแผนงานสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2566)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีเป็นมหาวิทยาลัยสังกัดกลุ่มที่ 2 กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม ตามประกาศกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่กำหนดให้มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การจัดการศึกษาเพื่อเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบสนองโจทย์ของประเทศในการพัฒนาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และบริการ (กฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา, 2564, หน้า 1-11) และจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา โดยจัดเป็น 7 คณะ 4 วิทยาลัย ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี คณะบริหารธุรกิจ คณะอุตสาหกรรมการโรงแรมและการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ วิทยาลัยเพาะช่าง คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาลัยผู้ประกอบการสร้างสรรค์นานาชาติรัตนโกสินทร์ วิทยาลัยพลังงานและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนรัตนโกสินทร์ และวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มีพื้นที่จัดการศึกษา 4 พื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ศาลายา พื้นที่ปทุมธานี จักรวรรดิ พื้นที่เพาะช่าง และ พื้นที่วิทยาเขตวังไกลกังวล โดยมีวิสัยทัศน์เป็น มหาวิทยาลัยแห่งการขับเคลื่อนเทคโนโลยีและนวัตกรรม ผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติสู่สังคมการประกอบการ เพื่อพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และมีพันธกิจในการส่งเสริมสังคมการประกอบการยุคดิจิทัลวิถีใหม่ ด้วยการสร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่แข่งขันได้ (กองนโยบาย

และแผน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์, 2566) ที่สอดคล้องกับเป้าหมายหรือนโยบายที่สำคัญของกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่เน้นการพัฒนาผู้ประกอบการฐานนวัตกรรม

จากวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ดังกล่าวข้างต้นที่เน้นการเป็น มหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการ ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่ศึกษาองค์ประกอบการเป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการ ประกอบการว่ามืองค์ประกอบอะไรบ้างที่สามารถทำให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์เป็นสังคมการ ประกอบการตามวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยดังกล่าว โดยผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารของมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์หรือมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดองค์ประกอบเพื่อวางแผน กำหนด นโยบาย มาตรการ ต่าง ๆ ในการพัฒนาให้เป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาองค์ประกอบการการเป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการ กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง องค์ประกอบการเป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการ กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ครั้งนี้ เป็นการวิจัยอนาคตแบบ Ethnographic Delphi Futures Research (EDFR) โดยมีผู้ให้ข้อมูลที่ ได้จากการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงตามกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ จำนวน 17 คน โดยที่ผู้วิจัยใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน นั้นเนื่องจากเทคนิคการวิจัยเชิงอนาคตแบบ EDFR ต้องมีการใช้เทคนิคเดลฟายในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผลจากการศึกษาของ Macmillan (1971) พบว่าจำนวนผู้เชี่ยวชาญ ที่มีขนาดตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนจะมีน้อยมากจนคงที่ ซึ่งนับว่ามีความเหมาะสมในการใช้ เป็นกลุ่มตัวอย่างในการกำหนดจำนวนผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน นั้นผู้วิจัยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารมหาวิทยาลัย จำนวน 6 คน กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารคณะ/วิทยาลัย/หน่วยงานเทียบเท่า/หน่วยงานสาย สนับสนุน จำนวน 6 คน กลุ่มที่ 3 อาจารย์และบุคลากร จำนวน 5 คน โดยผู้วิจัยคัดเลือกจากคุณสมบัติการเป็นผู้บริหารหรือ อดีตผู้บริหารมหาวิทยาลัย/คณะ/วิทยาลัย/หน่วยงานเทียบเท่า/หน่วยงานสายสนับสนุน หรือเป็นอาจารย์และบุคลากรใน มหาวิทยาลัย ที่เป็นผู้มีบทบาทในการกำหนดนโยบายทางการศึกษาหรือเป็นผู้นำนโยบายทางการศึกษาไปปฏิบัติ หรือเป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนปฏิบัติราชการประจำปีของมหาวิทยาลัย ไม่น้อยกว่า 5 ปี ใน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ในการนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยโดยมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับสังคมการประกอบการ คุณลักษณะการเป็น มหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการ และบริบทของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ จากเอกสาร ตำรา ข้อมูล สถิติ ผลงานวิจัย บทความวิชาการ วารสาร วรรณกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเว็บไซต์ต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการวิจัยโดยใช้เทคนิค EDFR เพื่อศึกษาองค์ประกอบการเป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการ ประกอบการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ จำนวน 3 รอบ โดยเหตุที่เลือกใช้เทคนิค EDFR เป็น เครื่องมือในการวิจัย เนื่องจาก

1. การวิจัยเทคนิค EDFR เป็นวิธีการวิจัยที่รวบรวมความคิดเห็นหรือการตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยอาศัยความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญในการนำมาซึ่งข้อสรุปที่น่าเชื่อถือ โดยองค์ประกอบการเป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ เป็นเรื่องเฉพาะของมหาวิทยาลัย ที่สามารถวินิจฉัยปัญหาได้ ด้วยการรวบรวมและตัดสินใจแบบอัตวิสัยของผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

2. การไม่เปิดเผยชื่อผู้ให้ข้อมูล ทำให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ และให้คำตอบของตนเองที่ผ่านการกรองอย่างละเอียดรอบคอบมาแล้ว ซึ่งอาจส่งผลให้ค้นพบองค์ประกอบการเป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

3. การเก็บข้อมูลซ้ำ เป็นหลักการของวิธีวิจัยเทคนิคเดลฟายหลังจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญแบบเทคนิค EDFR และนำข้อมูลการสัมภาษณ์ที่ได้มาจัดกระทำตามระเบียบวิธีเพื่อสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลในรอบที่สองและสามต่อไป ในรูปแบบของแบบสอบถามเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมตอบ อันเป็นการกรองความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการหาฉันทมติผู้เชี่ยวชาญจึงตอบแบบสอบถามตามที่กำหนดได้อย่างครบถ้วนในทุกรอบก่อให้เกิดความเชื่อถือได้ของข้อมูล

และจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงใช้เทคนิค EDFR จำนวน 3 รอบ เพื่อศึกษาองค์ประกอบการเป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ดังนี้

รอบที่ 1 สอบถามความเห็นและความเข้าใจของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเป็นเครื่องมือการวิจัย หลังจากสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเสร็จทุกท่าน ผู้วิจัยจึงนำความคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์สังเคราะห์และทำการสรุปเนื้อหาคัดเลือกองค์ประกอบการเป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

รอบที่ 2 สอบถามผู้เชี่ยวชาญ 17 คน ด้วยแบบสอบถามประเมินค่า 4 ระดับ เพื่อพิจารณาความสำคัญ ความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบที่ได้จากรอบที่ 1 โดยสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับด้วยเทคนิคการวัดเจตคติเชิงจิตวิทยาที่มี 4 ตัวเลือก จากความสำคัญมากที่สุดถึงน้อยที่สุด โดยแบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบด้วยเทคนิค IOC จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน โดยเลือกข้อที่ความเห็นสอดคล้อง IOC อยู่ระหว่าง 0.50 – 1.00 และวิเคราะห์ความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบจากข้อที่มีค่ามัธยฐาน มากกว่า 2.50 ขึ้นไป ความแตกต่างระหว่างค่าฐานนิยมและค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ไม่เกิน 1.25

รอบที่ 3 สอบย่นองค์ประกอบโดยการสอบถามผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน ด้วยแบบสอบถามประเมินค่า 4 ระดับเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบ โดยใช้การวิเคราะห์เช่นเดียวกับรอบที่ 2 โดยแบบสอบถามความคิดเห็นจะให้พิจารณายืนยันการคงไว้ซึ่งคำตอบเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบให้สอดคล้องกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยแต่ละองค์ประกอบในแบบสอบถามจะแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่วิเคราะห์แล้ว

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่ามัธยฐาน ฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และค่าความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน ตามเทคนิค EDFR ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ค่าข้อมูลค่าความคิดเห็นที่อยู่กึ่งกลางจากการเรียงลำดับค่าของข้อมูลแบบอันดับ ในการวิจัยเทคนิค EDFR ตามแนวคิดของจุมพล พูลภักธรชีวิน (2548) โดยการแปลผลคะแนนค่ามัธยฐานจาก 5 ระดับ เมื่อเทียบเคียงปรับเป็น 4 ระดับ โดยตัดค่าเหมาะสมปานกลางออก ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสม ดังนี้

3.26 – 4.00	หมายถึง	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ามีเหมาะสมมากที่สุด
2.51 – 3.25	หมายถึง	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ามีเหมาะสมมาก
1.76 – 2.50	หมายถึง	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ามีเหมาะสมน้อย
1.00 – 1.75	หมายถึง	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ามีเหมาะสมน้อยที่สุด

การวิจัยในครั้งนี้ ใช้เกณฑ์การพิจารณาความเหมาะสมตามค่ามัธยฐานตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป

2. วิเคราะห์ผลค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR) โดยการเทียบเคียงการแบ่งช่วงชั้นคะแนนจาก 5 ระดับ ตามที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2548) กำหนด คือ 1.50 เมื่อเทียบเคียงปรับเป็น 4 ระดับ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ คือ 1.25 ในการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง ดังนี้

ค่าพิสัยควอไทล์	น้อยกว่า	1.25	หมายถึง	มีความเห็นว่ามี ความสอดคล้อง
ค่าพิสัยควอไทล์	มากกว่า	1.25	หมายถึง	มีความเห็นว่ามีไม่ ความสอดคล้อง

3. วิเคราะห์ความสอดคล้องที่มีต่อความคิดเห็น เพื่อสนับสนุนความสอดคล้องของความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อ จากการวัดแนวโน้มเข้าสู่ศูนย์กลางด้วยค่าผลต่างระหว่างค่าฐานนิยม (Mo) กับค่ามัธยฐาน (Mdn) ของแต่ละข้อมีค่าไม่เกิน 1.00 เพื่อตัดสินว่าความสอดคล้องที่มีต่อความเห็นข้อนั้น ๆ ได้รับการยืนยันสนับสนุน (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548) ดังนี้

ผลต่างค่าฐานนิยมกับค่ามัธยฐาน	น้อยกว่า	1.00	หมายถึง	มีความสอดคล้อง
ผลต่างค่าฐานนิยมกับค่ามัธยฐาน	มากกว่า	1.00	หมายถึง	ไม่มีความสอดคล้อง

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่เป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการ กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ สรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบที่เป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการ กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ จากการศึกษาขนาดแบบ EDFR พบว่า มีจำนวน 7 องค์ประกอบ โดยทุกองค์ประกอบมีความสำคัญอยู่ในระดับสำคัญมากที่สุดโดยเรียงลำดับ ดังนี้ 1. ด้านผู้นำและระบบการนำองค์กร 2. ด้านนโยบายและกลยุทธ์ 3. ด้านผลลัพธ์ที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการ 4. ด้านหลักสูตร การเรียนการสอน ที่ส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการ 5. คุณภาพของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสังคมการประกอบการ 6. การพัฒนาอาจารย์และบุคลากรให้มีความสามารถด้านการประกอบการ และ 7. การจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศที่ส่งเสริมการเป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการ

2. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบที่เป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการ พบว่าผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 คน มีความเห็นว่ามีเหมาะสมและความสอดคล้องของทุกองค์ประกอบ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบการเป็นมหาวิทยาลัย
แห่งสังคมการประกอบการ

ที่	องค์ประกอบ	ค่า ฐาน นิยม	ค่า คว ไทย์ ที่ 1	ค่า มั ฐาน	ค่า คว ไทย์ ที่ 3	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทย์	ค่าความ แตกต่าง ระหว่าง ค่าฐานนิยม และ ค่ามัธยฐาน	ความ เหมาะสม	ความ สอดคล้อง
1	ด้านผู้นำและระบบการ นำองค์กร	4	4	4	4	0	0	เหมาะสม มากที่สุด	สอดคล้อง
2	ด้านนโยบายและ กลยุทธ์	4	4	4	4	0	0	เหมาะสม มากที่สุด	สอดคล้อง
3	ด้านผลลัพธ์ที่เกี่ยวกับ มหาวิทยาลัยแห่งสังคม การประกอบการ	4	3	4	4	1	0	เหมาะสม มากที่สุด	สอดคล้อง
4	ด้านหลักสูตร การเรียนการสอน ที่ ส่งเสริมการเป็น ผู้ประกอบการ	4	3	4	4	1	0	เหมาะสม มากที่สุด	สอดคล้อง
5	คุณภาพของงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับการสร้าง สังคมการประกอบการ	4	3	4	4	1	0	เหมาะสม มากที่สุด	สอดคล้อง
6	การพัฒนาอาจารย์และ บุคลากรให้มี ความสามารถด้านการ ประกอบการ	4	3	4	4	1	0	เหมาะสม มากที่สุด	สอดคล้อง
7	การจัดตั้งศูนย์ความ เป็นเลิศที่ส่งเสริมการ เป็นมหาวิทยาลัยแห่ง สังคมการประกอบการ	4	3	4	4	1	0	เหมาะสม มากที่สุด	สอดคล้อง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาองค์ประกอบการเป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการ กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ มีจำนวน 7 องค์ประกอบ มีความสำคัญอยู่ในระดับสำคัญมากที่สุดโดยเรียงลำดับ 1. ด้านผู้นำและระบบการนำองค์กร 2. ด้านนโยบายและกลยุทธ์ 3. ด้านผลลัพธ์ที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการ 4. ด้านหลักสูตร การเรียนการสอน ที่ส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการ 5. คุณภาพของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสังคมการ

.....

ประกอบการ 6. การพัฒนาอาจารย์และบุคลากรให้มีความสามารถด้านการประกอบการ และ 7. การจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศที่ส่งเสริมการเป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์ประกอบดังกล่าวเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัย เช่น องค์ประกอบด้านหลักสูตร การเรียนการสอน ที่ส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการ เกี่ยวข้องกับพันธกิจด้านการเรียนการสอน องค์ประกอบคุณภาพของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสังคมการประกอบการที่เกี่ยวข้องกับพันธกิจด้านการวิจัย องค์ประกอบด้านผู้นำและระบบการนำองค์กร องค์ประกอบด้านนโยบายและกลยุทธ์ องค์ประกอบการพัฒนาอาจารย์และบุคลากรให้มีความสามารถด้านการประกอบการ เกี่ยวข้องกับพันธกิจด้านการบริหารจัดการ รวมทั้งองค์ประกอบดังกล่าวยังมีความสอดคล้องกับกฎกระทรวงมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาพ.ศ. 2565 (กฎกระทรวงมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาพ.ศ. 2565, 2565) ในมาตรฐานการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสถาบันอุดมศึกษา อาทิเช่น ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม รวมทั้งองค์ประกอบด้านผลลัพธ์ที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการ ยังสอดคล้องกับผลลัพธ์ในด้านที่สำคัญ อาทิเช่น ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม ด้านการนำองค์กร ด้านบุคลากรของมาตรฐานการดำเนินการเพื่อให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีคุณภาพ ในกฎกระทรวงมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาพ.ศ. 2565 เป็นต้น

และจากการศึกษาผลงานวิจัยของนักวิชาการยังพบว่าองค์ประกอบมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการกรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ จำนวน 7 องค์ประกอบ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยการพัฒนาเกณฑ์การประเมินมาตรฐานการเป็นมหาวิทยาลัยเชิงประกอบการของสุพิชชา ชีวฤกษ์ (2562) ใน 3 ด้าน จาก 5 ด้าน ที่ประกอบด้วย 1) ด้านนโยบายและการนำองค์กรที่สอดคล้องกับองค์ประกอบด้านผู้นำและระบบการนำองค์กรและองค์ประกอบด้านนโยบายและกลยุทธ์ 2) ด้านผลลัพธ์เชิงประกอบการ ที่สอดคล้องกับองค์ประกอบด้านผลลัพธ์ที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการ และ 3) ด้านความสามารถบุคลากรและองค์กรที่สอดคล้องกับองค์ประกอบการพัฒนาอาจารย์และบุคลากรให้มีความสามารถด้านการประกอบการ และองค์ประกอบด้านหลักสูตร การเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยองค์ประกอบศักยภาพในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งเมื่อสังคมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของจากรุวรรณ ชูศิลป์ (2559) ที่สรุปได้ว่าตัวแปรหลักสูตรการศึกษามีความสัมพันธ์กับศักยภาพในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ อีกทั้งองค์ประกอบด้านนโยบายและการนำองค์กร องค์ประกอบด้านหลักสูตร การเรียนการสอน ที่ส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการ และองค์ประกอบการพัฒนาอาจารย์และบุคลากรให้มีความสามารถด้านการประกอบการ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยมหาวิทยาลัยเชิงประกอบการ: แนวทางเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยไทย ของ อวิรุทธ์ ฉัตรมาลาทอง, สิริฉันท์ สติรกุล เตชพาหพงษ์และวราภรณ์ บวรสิริ (2560) ที่สรุปว่าการเป็นมหาวิทยาลัยเชิงประกอบการ จะต้องมีด้านการนำองค์กรและการกำกับมหาวิทยาลัย ด้านการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ และด้านการเตรียมความพร้อมและการสนับสนุนเพื่อเป็นผู้ประกอบการ อีกทั้งยังสอดคล้องบางด้านกับแนวคิดและการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเชิงประกอบการจากผลงานวิจัยยุทธศาสตร์และโมเดลพันธกิจเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยสู่มหาวิทยาลัยเชิงประกอบการ ของอนิรุทธ์ ฉัตรมาทอง (2560) ที่ศึกษาและพบว่า มหาวิทยาลัยเชิงประกอบการต้องมีการดำเนินงานประกอบด้วย 7 ด้าน คือ 1) การนำองค์กรและการกำกับมหาวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับด้านผู้นำและระบบการนำองค์กร 2) ความสามารถขององค์กร 3) การจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับด้านหลักสูตร การเรียนการสอน ที่ส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการ 4) การเตรียมความพร้อมและการสนับสนุนเพื่อเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาอาจารย์และบุคลากรให้มีความสามารถด้านการประกอบการ 5) ความสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยกับภาคส่วน

ภายนอกเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ 6) ความเป็นนานาชาติ และ 7) การวัดผลกระทบของมหาวิทยาลัยเชิงประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับด้านผลลัพธ์ที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการ

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบที่สำคัญ คือ องค์ประกอบการเป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการ กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ มีจำนวน 7 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) ด้านผู้นำและระบบการนำองค์กร 2) ด้านนโยบายและกลยุทธ์ 3) ด้านผลลัพธ์ที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการ 4) ด้านหลักสูตร การเรียนการสอน ที่ส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการ 5) คุณภาพของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสังคมการประกอบการ 6) การพัฒนาอาจารย์และบุคลากรให้มีความสามารถด้านการประกอบการ และ 7) การจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศที่ส่งเสริมการเป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการ โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์หรือมหาวิทยาลัยอื่น ๆ สามารถนำผลการวิจัยเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย แนวทางการบริหารจัดการ หรือกลยุทธ์ที่ให้หน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ สามารถนำไปดำเนินการเพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นรูปธรรม ในการพัฒนาให้เป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการตามบริบทของแต่ละสถาบันอุดมศึกษาและตามเป้าหมายของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ยกตัวอย่างเช่น มหาวิทยาลัยอาจมีหลักสูตรหรือรายวิชาในหลักสูตรที่เน้นการเป็นผู้ประกอบการหรือการส่งเสริมและพัฒนาให้อาจารย์ใช้วิธีการสอนที่เน้นส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นผู้ประกอบการ หรือการส่งเสริมให้ทุนวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสังคมการประกอบการให้แก่อาจารย์ในการทำวิจัย อีกทั้งอาจมีนโยบายให้แต่ละคณะ/วิทยาลัยมีศูนย์ความเป็นเลิศที่ส่งเสริมการเป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการ เป็นต้น

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในการพัฒนาตัวบ่งชี้ในการเป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการตามองค์ประกอบดังกล่าวหรือศึกษาวิจัยถึงแนวทางหรือปัจจัยการเป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการตามบริบทของแต่ละมหาวิทยาลัย รวมทั้งอาจดำเนินการวิจัยโดยใช้เทคนิคอื่นที่ไม่ใช่เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR ในการศึกษาการเป็นมหาวิทยาลัยแห่งสังคมการประกอบการ

เอกสารอ้างอิง

- กฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564. (25 มีนาคม 2564). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 138 ตอนที่ 21 ก. หน้า 2.
- กฎกระทรวงมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565. (31 มีนาคม 2565). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 139 ตอนที่ 20 ก. หน้า 3.
- กองนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์. (2566). *แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2566 (ไปพลางก่อน) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์*. สืบค้น 25 เมษายน 2567, เข้าถึงจาก: <https://plan.rmutr.ac.th>. (สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2567)
- กองยุทธศาสตร์ และแผนงานสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2566). *แผนปฏิบัติการราชการรายปี พ.ศ. 2567 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม*. สืบค้น 25 เมษายน 2567, เข้าถึงจาก: <http://www.mhesi.go.th>. (สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2567)
- จารุวรรณ ชูศิลป์. (2559). *องค์ประกอบศักยภาพในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งเมื่อสังคมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*. วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ, 6(1), 233-254.
- จุมพล พูลภัทรชีวิน. (2548). *อนาคตศึกษาและการวิจัยอนาคต*. รัฐสภาสาร, 30(7), 66-70.

- สุพิชชา ชีวพฤกษ์. (2562). *การพัฒนาเกณฑ์ประเมินมาตรฐานการเป็นมหาวิทยาลัยเชิงประกอบการ*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- อวิรุทธ์ ฉัตรมาลาทอง, สิริฉันท สติรกุล เตชพาหพงษ์ และวราภรณ์ บวรสิริ. (2560). *มหาวิทยาลัยเชิงประกอบการ: แนวทางเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยไทย*. วารสารปัญญาพิวัฒน์, 9(3), 169-179.
- อวิรุทธ์ ฉัตรมาลาทอง. (2560). *ยุทธศาสตร์และโมเดลพันธกิจเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยสู่มหาวิทยาลัยเชิงประกอบการ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- Macmillan, T. T. (1971). *The Delphi Technique*. Paper Presented at the annual meeting of the California Junior Colleges Associations Committee on Research and Development, Monterey, California. (May 1971), 3-5.